

Úrazy – Charakteristika úrazu

VERZE 2025-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Ondřej Šanca ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Petr Klika ¹ , Klára Benešová ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	01.09.2023
Datum poslední aktualizace:	26.08.2025
Datum a vyjádření pověřence pro ochranu osobních údajů ÚZIS:	18.03.2024
Datum schválení poradou vedení ÚZIS:	30.04.2024
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	NR-16-01
Klíčová slova:	NRHZS, NRÚ, Národní registr hrazených zdravotních služeb, Národní registr úrazů, úrazy, veřejné zdravotní pojištění, populace, vykázaná zdravotní péče
EuroVoc:	NT2 státní zdravotní služba, NT1 úraz
Citace:	Šanca O., Jarkovský J., Klika P., Benešová K., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Úrazy – Charakteristika úrazu. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/1786-urazy-charakteristika . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/data/1786-urazy-charakteristika
Kontakt:	analzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Primárním cílem datové sady je poskytnout uživatelům možnost sumarizovat dle potřeby počet úrazů, a to jak na úrovni celé ČR, tak ve stratifikaci dle věkových kategorií, pohlaví, kraje bydliště, kraje zdravotnického zařízení, typu a tíže úrazu. Z časového pohledu pak dle měsíce a roku, kdy došlo k úrazu. Datovou sadu je možné dále obohatit prostřednictvím bezvýznamového identifikátoru úrazu o detailní charakteristiky úrazu „Diagnózy S“ a „Diagnózy T“. Využívané číselníky: Číselník věkových skupin NZIS (<https://www.nzip.cz/data/2182-ciselnik-vekove-skupiny-otevrena-data>).

1.2 Základní informace

Pro umožnění analýzy dat úrazů vznikla datová sada přinášející informace o úrazech, jejich typech a tíži ve formě anonymizovaných individuálních dat na úrovni jednotlivých úrazů.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Obsah datové sady zahrnuje přehled základních sociodemografických údajů, kraj bydliště pacienta, kraj zdravotnického zařízení, typ úrazu a jeho tíže. Dále datová sada zahrnuje informaci o péči o pacienta po úrazu, jako je například operace, pobyt na JIP, následná péče a úmrtí.

Z technického hlediska jde o kombinaci údajů z datové tabulky hospitalizačních případů, datové věty AB (hlavičky dokladů o poskytnutých ZS) a AC08 (položky dokladu s vedlejšími diagnózami) dle Datového rozhraní NRHZS, blíže viz. dokumentace Národního registru hrazených zdravotních služeb na <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--narodni-registr-hrazenych-zdravotnich-sluzeb>.

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada vychází z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) obsahujícího data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění a dat databáze zemřelých, která je ve správě ÚZIS ČR.

Základním cílem datové sady je poskytnout sumární charakteristiku úrazů dle dostupných kategorizací.

Pro detailnější charakteristiku úrazu je možné napojit dvě příbuzné datové sady, a to: Úrazy – Detailní charakteristika úrazu – Diagnózy T a Úrazy – Detailní charakteristika úrazu – Diagnózy S. Ke každé této datové sadě je možné přes bezvýznamové ID úrazu připojit detailnější informace o závažnosti a typu úrazu.

1.4 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace počtu úrazů a jejich další rozborů za použití dostupných klasifikací, např.:

- Hodnotit počet hospitalizovaných pacientů na JIP po pádu.
- Vizualizovat vývoj tíže úrazů v závislosti na dopravním prostředku v jednotlivých letech.
- Stratifikovat počty úrazů u osob dle pohlaví, popřípadě v rámci věkových skupin.
- V kombinaci s dalšími datovými zdroji o demografii ČR je možné vytvořit např. mapu počtu úrazů dle kraje bydliště pacientů vztaženou na 100 000 obyvatel dané věkové kategorie.

Příklad konkrétního výstupu: Uživatel provádí hodnocení tíže úrazů cyklistů (V10-V19) s poraněním hlavy (S00-S09) a srovnává jejich četnost v různých věkových skupinách vzhledem k velikosti populace dané věkové skupiny.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé a využitelné pouze pro sumární hodnocení vykázaných zdravotních služeb.

Ze stejného důvodu jsou datumové údaje prezentovány pouze v měsíčním detailu a geografické údaje (bydliště pacienta a místo poskytnutí zdravotní služby) pouze do úrovně kraje.

1.6 Klíčová slova

NRHZS, NRÚ, Národní registr hrazených zdravotních služeb, Národní registr úrazů, úrazy, veřejné zdravotní pojištění, populace, vykázaná zdravotní péče

1.7 Klasifikace dle EuroVoc

NT2 státní zdravotní služba, NT1 úraz

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: gz / csv
- Počet záznamů: 40,37 mil
- Počet popisných atributů: 37
- Velikost: 0,42 GB (gz) / 4,38 GB (csv)

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a obohacená o data databáze zemřelých, která je ve správě ÚZIS ČR.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje anonymizovaná řádková data úrazů v rámci sociodemografických kategorií pacientů a charakteristik typu a tíže úrazů.

5 Atributy datové sady

1. ID úrazu

- Název parametru: ID_úrazu
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pseudonymní kód umožňující propojit jednotlivé tabulky datové sady
- Možné hodnoty: libovolné kladné číslo

2. Rok

- Název parametru: rok
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: rok, v němž došlo k úrazu
- Možné hodnoty: 2010 a vyšší (do posledního uzavřeného roku)

3. Měsíc

- Název parametru: mesic
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: měsíc, v němž došlo k úrazu
- Možné hodnoty: 1–12

4. Pohlaví

- Název parametru: pohlavi
- Datový typ: string
- Popis parametru: pohlaví pacienta
- Možné hodnoty:
 - 1 – muž
 - 2 – žena
 - 99 – neuvedeno

5. Kód věkové skupiny

- Název parametru: vek_kod
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: kód pětileté věkové skupiny podle věku osoby vycházející z číselníku věkových skupin
- Možné hodnoty: kódy pětiletých věkových skupin vycházející z [číselníku věkových skupin](#); kódy odpovídají hodnotám věku 0–94; 95+ a Neuvedeno

6. Kraj bydliště

- Název parametru: kraj_pacient
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: kraj bydliště pacienta
- Možné hodnoty:
 - CZ010 – Hlavní město Praha
 - CZ020 – Středočeský kraj
 - CZ031 – Jihočeský kraj
 - CZ032 – Plzeňský kraj
 - CZ041 – Karlovarský kraj
 - CZ042 – Ústecký kraj
 - CZ051 – Liberecký kraj
 - CZ052 – Královéhradecký kraj
 - CZ053 – Pardubický kraj

- CZ063 – Kraj Vysočina
- CZ064 – Jihomoravský kraj
- CZ071 – Olomoucký kraj
- CZ072 – Zlínský kraj
- CZ080 – Moravskoslezský kraj
- CZ099 – Neznámý kraj

7. Kraj ZZ

- Název parametru: kraj_ICZ
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: kraj sídla zdravotnického zařízení primárně poskytujícího péči
- Možné hodnoty:
 - CZ010 – Hlavní město Praha
 - CZ020 – Středočeský kraj
 - CZ031 – Jihočeský kraj
 - CZ032 – Plzeňský kraj
 - CZ041 – Karlovarský kraj
 - CZ042 – Ústecký kraj
 - CZ051 – Liberecký kraj
 - CZ052 – Královéhradecký kraj
 - CZ053 – Pardubický kraj
 - CZ063 – Kraj Vysočina
 - CZ064 – Jihomoravský kraj
 - CZ071 – Olomoucký kraj
 - CZ072 – Zlínský kraj
 - CZ080 – Moravskoslezský kraj
 - CZ099 – Neznámý kraj

8. Typ úrazu

- Název parametru: pod_kat
- Datový typ: string
- Popis parametru: podkategorie způsobu, jakým došlo ke zranění
- Možné hodnoty:
 - V01-V09 Chodec zraněný při dopravní nehodě
 - V10-V19 Cyklista zraněný při dopravní nehodě
 - V20-V29 Jezdec na motocyklu zraněný při dopravní nehodě
 - V30-V39 Člen osádky tříkolového motorového vozidla zraněný při dopravní nehodě
 - V40-V49 Člen osádky osobního automobilu zraněný při dopravní nehodě
 - V50-V59 Člen osádky dodávkového nebo lehkého nákladního automobilu zraněný při dopravní nehodě
 - V60-V69 Člen osádky těžkého nákladního vozidla zraněný při dopravní nehodě
 - V70-V79 Člen osádky autobusu zraněný při dopravní nehodě
 - V80-V89 Jiné nehody při pozemní dopravě
 - V90-V94 Nehody při vodní dopravě
 - V95-V97 Nehody při dopravě vzduchem a vesmírným prostorem
 - V98-V99 Jiné a neurčené dopravní nehody
 - W00-W19 Pády
 - W20-W49 Vystavení neživotným mechanickým silám

- W50-W64 Vystavení životným mechanickým silám
- W65-W74 Náhodné (u)tonutí a potopení
- W75-W84 Jiná náhodná ohrožení dýchání
- W85-W99 Vystavení elektrickému proudu, ozáření a extrémní okolní teplotě a tlaku vzduchu
- X00-X09 Vystavení kouři, ohni, dýmu a plamenů
- X10-X19 Kontakt s horkem a horkými látkami
- X20-X29 Kontakt s jedovatými živočichy a rostlinami
- X30-X39 Vystavení přírodním silám
- X40-X49 Náhodná otrava škodlivými látkami a expozice jejich působení
- X50-X57 Přetížení, cestování a strádání
- X58-X59 Náhodné vystavení jiným a neurčeným faktorům
- X60-X84 Úmyslné sebepoškození
- X85-Y09 Napadení (útok)
- Y10-Y34 Případ (událost) nezjištěného úmyslu
- Y35-Y36 Zákonný zákrok a válečné operace

9. Polytrauma

- Název parametru: polytrauma
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: identifikátor, zda došlo k polytraumatu; polytrauma je identifikované signálním kódem 99980
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

10. Operace

- Název parametru: operace
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: operace za hospitalizace z důvodu úrazu
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

11. Pobyt na JIP delší než 3 dny

- Název parametru: dlouha_JIP
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pobyt na JIP delší než 3 dny
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

12. Pokračující péče

- Název parametru: nasledna_pece
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacient má pro stejnou podkapitolu MKN kapitoly „S00-T98 Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin“ vykázanu další péči do 60 dní od úrazu
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

13. Tíže úrazu

- Název parametru: vaznost
- Datový typ: string
- Popis parametru: tíže úrazu daná vykázanou péčí
- Možné hodnoty:
 - I-a – Úraz ošetřený pouze ambulantně, bez další léčby a následků
 - I-b – Ambulantní ošetření s následnou léčbou, komplikacemi
 - II-a – Krátkodobé hospitalizace bez operace, bez komplikací
 - II-b – Hospitalizace s operací, bez komplikací
 - II-c – Těžké úrazy s operací a delším pobytem na JIP
 - II-d – Polytrauma
 - III-c – Úmrtí bezprostředně při nehodě

14. Úmrtí po úrazu

- Název parametru: umrti
- Datový typ: string
- Popis parametru: úmrtí v návaznosti na úraz
- Možné hodnoty:
 - Null – Bez úmrtí
 - III-a – Úmrtí po léčbě ve vazbě na následky úrazu
 - III-b – Úmrtí při léčbě/hospitalizaci
 - III-c – Úmrtí bezprostředně při nehodě

15. S00-S09 Poranění hlavy

- Název parametru: S00_S09
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S00-S09 Poranění hlavy
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

16. S10-S19 Poranění krku

- Název parametru: S10_S19
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S10-S19 Poranění krku
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

17. S20-S29 Poranění hrudníku

- Název parametru: S20_S29
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S20-S29 Poranění hrudníku
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

18. S30-S39 Poranění břicha, dolní části zad, bederní páteře a pánve

- Název parametru: S30_S39

- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S30-S39 Poranění břicha, dolní části zad, bederní páteře a pánve
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

19. S40-S49 Poranění ramene a paže (nadloktí)

- Název parametru: S40_S49
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S40-S49 Poranění ramene a paže (nadloktí)
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

20. S50-S59 Poranění lokte a předloktí

- Název parametru: S50_S59
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S50-S59 Poranění lokte a předloktí
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

21. S60-S69 Poranění zápěstí a ruky

- Název parametru: S60_S69
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S60-S69 Poranění zápěstí a ruky
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

22. S70-S79 Poranění kyčle a stehna

- Název parametru: S70_S79
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S70-S79 Poranění kyčle a stehna
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

23. S80-S89 Poranění kolena a bérce

- Název parametru: S80_S89
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S80-S89 Poranění kolena a bérce
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

24. S90-S99 Poranění kotníku a nohy pod ním

- Název parametru: S90_S99
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S90-S99 Poranění kotníku a nohy pod ním
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

25. T00-T07 Poranění postihující více částí těla

- Název parametru: T00_T07
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T00-T07 Poranění postihující více částí těla
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

26. T08-T14 Poranění neurčené části trupu, končetiny nebo části těla

- Název parametru: T08_T14
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T08-T14 Poranění neurčené části trupu, končetiny nebo části těla
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

27. T15-T19 Účinky cizího tělesa vniklého přirozeným otvorem těla

- Název parametru: T15_T19
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T15-T19 Účinky cizího tělesa vniklého přirozeným otvorem těla
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

28. T20-T25 Popáleniny a poleptání zevního povrchu těla, určené podle lokalizace

- Název parametru: T20_T25
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T20-T25 Popáleniny a poleptání zevního povrchu těla, určené podle lokalizace
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

29. T26-T28 Popáleniny a poleptání omezené na oko a vnitřní orgány

- Název parametru: T26_T28
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T26-T28 Popáleniny a poleptání omezené na oko a vnitřní orgány
- Možné hodnoty:

0) Ne

1) Ano

30. T29-T32 Popáleniny a poleptání mnohočetných a neurčených částí těla

- Název parametru: T29_T32
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T29-T32 Popáleniny a poleptání mnohočetných a neurčených částí těla
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

31. T33-T35 Omrzliny

- Název parametru: T33_T35
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T33-T35 Omrzliny
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

32. T36-T50 Otrava léky, léčivy, návykovými a biologickými látkami

- Název parametru: T36_T50
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T36-T50 Otrava léky, léčivy, návykovými a biologickými látkami
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

33. T51-T65 Toxické účinky látek ze zdrojů převážně mimo lékařství

- Název parametru: T51_T65
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T51-T65 Toxické účinky látek ze zdrojů převážně mimo lékařství
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

34. T66-T78 Jiné a neurčené účinky vnějších příčin

- Název parametru: T66_T78
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T66-T78 Jiné a neurčené účinky vnějších příčin
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

35. T79-T79 Některé časné komplikace úrazů

- Název parametru: T79_T79
- Datový typ: numeric

- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T79-T79 Některé časné komplikace úrazů
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

36. T80-T88 Komplikace zdravotní péče nezařazené jinde

- Název parametru: T80_T88
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T80-T88 Komplikace zdravotní péče nezařazené jinde
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano

37. T90-T98 Následky poranění, otravy a jiných následků vnějších příčin

- Název parametru: T90_T98
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T90-T98 Následky poranění, otravy a jiných následků vnějších příčin
- Možné hodnoty:
 - 0) Ne
 - 1) Ano